

La Comédiathèque

Orizonturi

Jean-Pierre Martinez

comediatheque.net

Acest text este disponibil pentru lectură gratuită.
Cu toate acestea, trebuie solicitată o autorizație din partea autorului înainte de orice
reprezentare publică, fie că este realizată de companii profesioniste sau de amatori.
Pentru a lua legătura cu Jean-Pierre Martinez și a solicita o autorizație pentru
reprezentarea uneia dintre operele sale:

<https://comediatheque.net>
<https://jeanpierremartinez.net>

Orizonturi

Jean-Pierre Martinez

Traducere de autor

Într-un no man's land cu aer de purgatoriu, trei personaje care și-au pierdut memoria privesc orizontul, în căutarea unor răspunsuri la întrebările lor existențiale. Dar despre ce orizont este vorba, de fapt? O tragicomedie concepută ca o reflecție științifică și filosofică asupra ciclului etern al vieții și al morții.

Personaje

Ben
Sam
Alex

*Personajele sunt de gen indiferent.
Distribuțiile posibile sunt: 3B, 3F, 2B/1F, 1B/2F*

Scena 1

Trei personaje de gen indiferent (în această versiune, trei bărbați) stau cu fața spre public, pe o scenă goală, într-o lumină stranie. Se vor numi Alex, Sam și Ben. Sam, în centru, are mâinile și picioarele legate. Toate cele trei personaje privesc drept înainte, spre fundul sălii, ca și cum ar fixa orizontul.

Alex – Vedeți ceva?

Sam – Nu.

Ben – Nu se vede nimic.

Sam – Ba da, se vede... orizontul.

Alex – Da. Dar dincolo de orizont...

Sam – Dincolo de orizont nu se vede nimic. Asta e definiția orizontului, nu?

Ben – Tot ce e mai departe de orizont nu se vede. Așa e.

Alex – Din cauza curburii Pământului.

Ben – E dovada clară că Pământul e rotund. Nu e plat.

Sam – Cine a zis că Pământul e plat?

Ben – Nu știu...

Alex – Se spun atâtea tâmpenii.

Ben – Și se găsesc mereu destui proști care să le creadă.

Sam – Și printre ei, câte un prost ceva mai puțin prost decât ceilalți, care transformă tâmpeniile astea în religie și se autoproclamă regele proștilor, din drept divin.

Ben – Nu știu dacă există limite pentru puterea inteligenței artificiale, dar prostia omenească e absolut fără limite.

Alex – Da... Dacă prostia ar putea produce electricitate, am fi terminat de mult cu combustibilii fosili.

Ben – Am fi rezolvat și problema încălzirii globale și n-am mai fi aici...

Un timp.

Ben – Dar dacă Pământul ar fi cu adevărat plat, am vedea până la infinit?

Alex – În teorie, da. Pe vreme senină...

Sam – Pe vreme senină... Sunt țări unde nici soarele nu se mai vede din cauza fumului de la fabrici.

Alex – Oricum ar fi, nu vedem decât obiectele a căror lumină poate ajunge până la noi.

Un timp.

Sam – OK. Dar Pământul e rotund, suntem de acord?

Ben – Da... Din câte se știe...

Sam – Deci nu vedem ce e dincolo de orizont.

Alex – Iar cei de partea cealaltă nu ne văd nici ei pe noi...

Sam – Ce e dincolo de orizont nu ne privește.

Un timp.

Ben – Și dacă treceți de orizont... ajungeți până la urmă pe partea cealaltă?

Sam – Păi nu...

Ben – Cum adică nu?

Alex – Pentru că orizontul se îndepărtează pe măsură ce vă apropiați de el.

Ben – A, da...

Sam – La fel și pentru cei din fața noastră.

Alex – Da. Mă rog, presupun... N-am fost niciodată să văd ce e dincolo de orizont. Sau, în orice caz, nu-mi amintesc...

Ben – Ce e dincolo de orizont... E cam ca lumea de dincolo. Nu cunosc pe nimeni care să se fi întors de acolo ca să ne spună dacă e într-adevăr mai bine.

Sam – Sau dacă există cu adevărat ceva dincolo.

Alex – Orizontul, în sine, nu există. E un efect optic. E frontiera mișcătoare dintre vizibil și invizibil.

Ben – Deci orizontul se deplasează odată cu noi.

Alex – Ca lumina farurilor unei mașini. Vedeți mereu cam o sută de metri în față, dar dacă mașina înaintează, nu vedeți niciodată același lucru.

Sam – Da... Doar că noi suntem ținuiți aici, așa că orizontul nostru nu prea are cum să se schimbe.

Un timp.

Ben – Și la ce distanță e orizontul față de noi?

Alex – Depinde...

Ben – Depinde de ce?

Alex – De înălțimea observatorului, mai întâi. Mai ales de punctul de observație. Pentru un copil care privește marea de pe plajă, orizontul e la vreo patru kilometri. Pentru un adult aflat pe un vârf din Himalaya... sau pentru pasagerii unui avion care zboară la zece mii de metri altitudine, poate ajunge până la patru sute de kilometri.

Un timp.

Sam – Deci cei care ar fi de partea cealaltă a orizontului, în aceleași condiții de observație, ar vedea același orizont ca noi?

Alex – Da. Noi am fi orizontul lor, iar ei ar fi orizontul nostru.

Ben – Atunci suntem mereu orizontul altcuiva.

Sam – Dacă e cineva care se uită în direcția noastră, bineînțeles...

Un timp.

Alex – OK. Noi suntem aici, de aceeași parte a orizontului, dar...

Ben – Ce naiba căutăm aici...?

Sam – Nu îndrăznesc să vă întreb...

Ben – Nu știu. Dumneavoastră?

Sam – Nici eu.

Alex – Nu-mi amintesc.

Ben – Oare am știut vreodată și am uitat, sau...?

Sam – Sau poate n-am știut niciodată?

Ben – Cine mai știe...

Sam – Uneori am impresia că îmi amintesc vag ceva...

Alex – Da, și eu.

Ben – Ca atunci când vă treziți și încercați să vă amintiți visul pe care îl aveți.

Sam – Aveți impresia că încă visați.

Ben – Doar că nu mai știți exact ce anume.

Alex – Senzația că ați fost conștient într-o realitate care tocmai s-a risipit și din care nu mai țineți minte nimic.

Ben – Exact. Am uitat tot... în afară de faptul că am uitat ceva.

Sam – Exact opusul senzației de déjà-vu, până la urmă.

Alex – A, da?

Sam – În déjà-vu, e ceva chiar sub ochii noștri. Ne întrebăm doar dacă nu e cumva o amintire. Când uitați un vis, e invers. Știți că e ceva ce ați vrea să vă amintiți, dar nu știți ce anume.

Alex – Da... Exact asta simt și eu.

Un timp.

Sam – Uneori am ca un flash...

Ben – Un flash?

Sam – Eram într-un avion, cred.

Alex – Un avion, sunteți sigur?

Sam – Sau pe un pachebot, nu mai știu.

Ben – Nu e chiar același lucru.

Alex – Tot transport în comun e.

Ben – Un pachebot? Nu prea e transport în comun, nu?

Alex – Poate era un ferry...

Sam – Nu știu de ce, dar îmi amintesc că aveam centura de siguranță pusă.

Ben – Pe un vapor nu purtați centură de siguranță...

Sam – Atunci poate era un tren.

Alex – În tren purtați centură de siguranță?

Sam – Atunci sigur era un avion. Mă uitam la orizont care se apropia.

Alex – Care se apropia...?

Sam – Știu, e o prostie, dar... Mi-era teamă că avionul o să se izbească de linia orizontului.

Alex – Da... E complet absurd.

Ben – Poate era un vis.

Sam – Mai degrabă un coșmar, nu?

Ben – Sau poate că acum visăm.

Alex – Visele au întotdeauna un sens ascuns.

Ben – Să vă prăbușiți cu avionul în linia orizontului... Ce-o fi însemnând asta?

Sam – Nu știu, era ca și cum...

Alex – Ca și cum, împins de trecutul nostru, prezentul s-ar prăbuși într-un viitor care nu s-ar mai îndepărta pe măsură ce ne apropiem de el.

Sam – Da...

Un timp.

Ben – Dar noi eram acolo?

Sam – Nu știu...

Ben – Un avion... Nu-mi amintesc.

Alex – Nici eu...

Un timp. Privesc din nou spre orizont.

Ben – Și dacă asta e moartea?

Alex – Sau primele clipe ale vieții...

Sam – Să fiți conștient că existați fără să știți cine sunteți, într-o lume fără niciun sens.

Alex – Se pare că existența precede cu adevărat esența...

Sam – Și că, chiar și când nu mai aveți benzină, tot mai aveți o existență.

Ben – Da... Mă simt... ca într-o mașină veche rămasă fără benzină, în plină noapte, în mijlocul deșertului, scrutând orizontul cu farurile, încercând să zăresc în depărtare un tip care vine cu câte o canistră în fiecare mână.

Sam – Așteptând ca bateria să se descarce de tot și farurile să se stingă pentru totdeauna, înainte să apară Salvatorul.

Un timp.

Alex – Dar noi...? Noi trei ne cunoaștem sau...?

Ben – Nu cred... Nu?

Sam – Am o vagă senzație de déjà-vu, dar...

Alex – Fața dumneavoastră nu-mi spune nimic.

Ben – Nici mie.

Alex – Sincer... nici fața mea nu-mi spune mare lucru...

Ben – Dar cum vă cheamă?

Alex – Nu știu... Nu mă cheamă. La ce mi-ar folosi? Sunt mereu aici...

Sam – Bine... Dar ceilalți cum vă spun?

Alex – Ceilalți? Care ceilalți? Nu vă cunosc decât pe dumneavoastră. Și nici măcar nu sunt sigur că vă cunosc. Pe dumneavoastră cum vă cheamă?

Ben – Nu știu... N-am auzit niciodată pe nimeni strigându-mă.

Sam – Nici eu. Sau poate n-am auzit. În orice caz, n-am răspuns niciodată...

Alex – OK. Deci nici nu ne strigăm pe nume.

Ben – De ce ne-am striga, dacă tot suntem deja aici?

Alex – Și oricum nu putem pleca nicăieri.

Sam – Mai ales eu...

Alex – Dumneavoastră?

Sam – N-ați observat nimic?

Alex – Nu.

Sam – Sunt legat!

Alex – Ia uite, chiar așa... E legat...

Ben – A, da, eu... eu n-am observat.

Sam – Și atunci...?

Alex – Atunci ce?

Sam – Acum că am făcut prezentările... Ați putea să mă dezlegați? Dacă nu vă deranjează prea tare...

Alex – Da, da, sigur, o să... o să vă dezlegăm...

Alex se pregătește să-l dezlege.

Ben – Stați, nu chiar așa repede...

Sam – Ce mai e acum?

Ben – De ce v-am legat, mai întâi de toate?

Sam – De ce? De unde să știu eu... Sunt ca dumneavoastră, nu-mi amintesc nimic...

Ben – Da, dar...

Sam – Dar ce?

Ben – E cam prea simplu...

Sam – Prea simplu...?

Alex – Dacă v-am legat, înseamnă că există un motiv, nu?

Sam – Un motiv...? Ce motiv?

Ben – Nu știu... Nu legi oamenii așa, fără motiv.

Sam – Atunci dezlegați-mă!

Alex – Poate sunteți periculos...

Sam – Periculos pentru cine?

Alex – Pentru ceilalți...

Ben – Adică pentru noi...

Sam – Sau poate dumneavoastră sunteți periculoși.

Ben – Noi?

Sam – Poate dumneavoastră m-ați legat.

Ben – Și de ce am fi făcut asta?

Sam – Cine știe... M-ați răpit ca să cereți o răscumpărare... sau altceva.

Alex – Da, e o posibilitate...

Ben – Dar la fel de posibil e să fiți un nebun periculos. Sau chiar un criminal recidivist.

Alex – Până ne lămurim, vă lăsăm legat pentru moment...

Ben – Aveți dreptate, e mai prudent.

Sam – E o glumă?

Ben – Poate o să ne amintim ceva mai târziu și vedem atunci ce facem.

Sam – Ceva? Ce anume?

Alex – O amintire, nu știu...

Ben – Poate că ceva sau cineva o să apară până la urmă la orizont...

Alex – Chiar dacă, deocamdată, trebuie să recunoaștem că e destul de liniște din partea asta...

Ben – Da... liniștea dinaintea furtunii, sau...

Sam – Liniștea dinaintea unei și mai mari liniști.

Întineric.

Scena 2

Lumină.

Alex – La dracu...! Și eu tocmai am avut un flash...

Sam – Ei, nu mai spuneți...

Ben – Și atunci?

Alex – Eram la volanul unei mașini...

Sam – Al unei mașini, sunteți sigur?

Alex – Nu...

Ben – Aveați centura de siguranță pusă?

Alex – Nu... Nu cred...

Sam – Atunci nu era o mașină.

Ben – Poate un avion...

Sam – La volanul unui avion?

Alex – Am spus la volan, dar... Poate eram la comenzi... Da, asta e, eram la comenzile unui avion...

Sam – Și atunci...?

Alex – Totul mergea bine și apoi... la un moment dat, s-au aprins toate luminile deodată pe tabloul de bord. Pomul de Crăciun, cum spunem noi în jargonul piloților...

Ben – Pomul de Crăciun...?

Alex – Când toți martorii de bord încep să clipească... și miroase a brad.

Sam – Urăsc Crăciunul. Ar trebui să celebreze o naștere, adică viața. Pe mine mă duce cu gândul la moarte, nu și pe dumneavoastră?

Alex – În filosofii orientale, viața și moartea sunt un ciclu fără sfârșit. Mori doar ca să renaști, sub altă formă, dar tot aici, pe pământ. Doar în gândirea occidentală moartea e o plecare definitivă spre un dincolo presupus. Și deci un sfârșit absolut pentru cei care nu cred în paradis...

Sam – De-aia probabil Crăciunul miroase a moarte... și sicriele se fac din brad. Până și copilul divin e deja un viitor cadavru.

Ben – Bun. Erați la comenzile unui avion... Și după aceea?

Alex – Nimic... Nu-mi mai amintesc nimic altceva...

Ben – Dacă dumneavoastră erați pilotul, poate din cauza dumneavoastră ne-am prăbușit...

Sam – Pentru că erați și dumneavoastră în avion?

Ben – Nu-mi amintesc. Cel puțin deocamdată...

Alex – Credeți că am fi putut să ne prăbușim?

Ben – Ar explica destule lucruri...

Sam – Așa credeți...?

Alex – Ar explica faptul că suntem morți.

Ben – Credeți că suntem morți?

Alex – Cât timp ne întrebăm dacă suntem morți, înseamnă că încă nu suntem, nu?

Un timp.

Ben – Nu auziți un fel de zgomot?

Sam – Un zgomot?

Ben – Ca zgomotul unui izvor.

Alex – Exact. Ca sunetul liniștitor al apei unui izvor la țară.

Ben – Sau zgomotul oxigenului într-un spital, când trece sub presiune prin sistemul de umidificare înainte de inhalare.

Alex – Da... Și asta...

Ben – E adevărat că seamănă puțin.

Sam – Atunci am fi într-un spital?

Alex – În comă...?

Sam – Sau cu Alzheimer în stadiu terminal...

Ben – Da, e o posibilitate serioasă...

Alex – Poate că v-au legat ca să vă protejeze de dumneavoastră.

Sam – De mine?

Ben – Ca să nu cădeți, sau...

Alex – Să nu încercați să fugiți...

Ben – Sau să vă luați viața.

Alex – Cu atât mai mult un motiv să nu vă dezlegăm...

Sam – Mulțumesc... E foarte amabil din partea dumneavoastră că vă preocupați de siguranța mea.

Ben – Da, dar noi...? De ce nu am fi și noi legați?

Alex – Poate nu suntem la fel de afectați ca el.

Sam – Atunci am împărți același salon?

Ben – Trei într-un salon de spital e cam mult, nu?

Sam – Înseamnă că nu aveam o asigurare medicală prea bună...

Un timp.

Ben – Poate că am venit doar să-l vizităm la spital.

Alex – Da... Să-l asistăm în ultimele sale clipe.

Ben – Să ne luăm rămas-bun înainte să pornească în ultima lui călătorie spre lumea de dincolo.

Sam (*ironic*) – Mulțumesc, mă mișcă profund...

Ben – Dar atunci de ce nu ne amintim nimic nici noi?

Sam – Toată povestea asta nu stă în picioare.

Alex – Nu... Nici noi nu prea reușim să stăm în picioare.

Un timp.

Ben – Oxigen...

Alex – Și în avioane cade o mască de oxigen din tavan în caz de problemă.

Ben – Da, asta spun însoțitoarele de zbor, cel puțin. Dar nimeni n-a văzut vreodată căzând o mască de oxigen din tavanul unui avion.

Alex – Sau cei care au văzut nu mai sunt aici ca să povestească...

Sam – O problemă... adică un risc de prăbușire, vreți să spuneți...?

Ben – Asta nu explică de ce noi nu aveam centura de siguranță pusă...

Alex (*către Sam*) – Și sunteți chiar sigur că era o centură de siguranță...?

Sam – Ce altceva ar fi putut fi?

Alex – Nu știu... O centură cu explozibili...?

Sam – O centură cu explozibili...?

Ben – Asta ar explica prăbușirea avionului.

Alex – Și dacă sunteți un terorist periculos, ar explica de ce v-am legat.

Sam – Înainte sau după ce m-am aruncat în aer...?

Ben – De ce să vă aruncați în aer într-un avion, până la urmă?

Alex – Cine știe...

Sam – Ca să protestez împotriva amprente de carbon uriașe a transportului aerian, poate... (*Cealalți doi îl privesc îngroziți*) Glumesc...

Un timp.

Alex – Ați spus mai devreme că vă era teamă că o să ne prăbușim pe linia orizontului.

Sam – Da... Era o metaforă, presupun...

Alex – Și dacă nu era o metaforă?

Ben – Ce vreți să spuneți prin asta?

Alex – Poate l-am legat... ca să nu dispară în orizontul evenimentelor.

Sam – Orizontul evenimentelor...?

Alex – E un concept de astrofizică destul de fascinant. Orizontul evenimentelor e marginea unei găuri negre. Frontiera dincolo de care, dacă te apropii prea mult, gaura neagră absoarbe totul. Materia unei stele întregi, de exemplu, dar și lumina ei.

Sam – Și unde se duce materia aceea?

Alex – Nu se știe... Ce e sigur e că atunci când intrați într-o gaură de memorie...

Ben – Vreți să spuneți într-o gaură neagră, presupun...

Alex – Nu asta am spus?

Sam – Ați spus o gaură de memorie.

Alex – A, da...? Nu-mi amintesc...

Ben – Bun... Și deci?

Alex – Ce e sigur e că tot ce intră într-o gaură neagră nu mai iese niciodată.

Ben – De partea asta a orizontului evenimentelor, cel puțin.

Alex – Da...

Ben – Poate că iese pe partea cealaltă.

Alex – Poate... Dacă există o parte cealaltă.

Ben – Trebuie să existe o parte cealaltă, nu? Dacă nimic nu se pierde și nimic nu se creează, trebuie să fie ceva la celălalt capăt al tunelului.

Sam – În fond, o gaură neagră e cam ca moartea.

Ben – E adevărat că e adesea descrisă ca un tunel.

Sam – Te întrebi de ce, pentru că, de fapt, nimeni nu s-a întors vreodată din acest presupus tunel ca să ne descrie intrarea... sau, cu atât mai mult, ieșirea.

Ben – Încă un mod de a spune lucrurile...

Alex – Da... Nu știm unde duce acest tunel sau dacă există cu adevărat, dar ce e sigur e că nu mai ieși niciodată pe partea pe unde ai intrat.

Ben – Poate că v-au legat ca să nu fiți aspirat în acest tunel.

Alex – Sau în această gaură neagră, dacă preferați.

Sam – Cum adică...?

Ben – Spuneați că erați într-un avion, legat de scaun cu o centură de siguranță...

Alex – Ca să nu fiți aspirat în gol în caz de depresurizare a avionului, poate.

Sam – În cazul ăsta, mai bine m-ați dezlega. Pentru că, sincer... asta nu e viață, nu-i așa?

Ben – E mai bine decât nimic.

Sam – Așa credeți? Repetăm la nesfârșit aceleași fraze absurde.

Ben – Am uitat aproape totul, în afară de faptul că există lucruri pe care ar trebui să ni le amintim.

Sam – Prefer să fiu aspirat în gol o dată pentru totdeauna. Și dacă la celălalt capăt al tunelului totul începe din nou la fel, măcar nu-mi voi aminti nimic și voi regăsi plăcerea mirării.

Ben – De fapt, nu e chiar departe de adevăr... În cel mai bun caz, suntem între viață și moarte. Nu putem rămâne în starea asta. Mai bine să terminăm imediat, sperând că după moarte ne așteaptă o altă viață. Ce riscăm?

Alex – Ca viața care ne așteaptă să fie și mai rea decât cea pe care suntem pe punctul s-o părăsim...

Ben – Îl dezlegăm.

Îl dezleagă.

Sam – Mulțumesc.

Ben – Și acum?

Sam – Ce?

Ben – Nu s-a întâmplat absolut nimic.

Alex – Nu. Vidul nu v-a aspirat. Nici pe noi.

Ben – Moartea nu ne-a luat.

Sam – Și tot aici suntem.

Ben – Sau poate că suntem deja morți toți trei. Și am trecut deja de partea cealaltă...

Alex – Din păcate, e și asta o posibilitate serioasă...

Ben – Parcă îmi amintesc ceva și eu...

Sam – Ah, da...?

Alex – Nu spuneți asta doar ca să ne faceți plăcere...?

Ben – Stați... Nu... Mi-a fugit din minte...

Un timp.

Sam – Tot nu se vede nimic la orizont.

Ben – Nu. Nimeni cu o canistră sau măcar cu un bidon de benzină, fie și mic.

Sam – Ce-am face cu el?

Ben – Nici măcar nu avem mașină.

Alex – Dacă e orizontul evenimentelor, nu va mai veni nimic niciodată din partea asta.

Sam – În cazul ăsta, n-am terminat de ne plictisim de moarte... *(Ceilalți doi îl privesc ofenșați)* Nu de alta, dar nu sunteți chiar niște mari comici, amândoi.

Ben – E adevărat că ne cam lipsește perspectiva, nu?

Sam – Da, se poate spune că orizontul nostru e serios blocat.

Alex – Se spune că, pe măsură ce vă apropiați de o gaură neagră, timpul încetinește.

Sam – Atunci înseamnă că am căzut deja în ea, pentru că am impresia că timpul s-a oprit...

Un timp.

Alex – Știați că, dincolo de o anumită limită, universul se îndepărtează de noi cu o asemenea viteză încât lumina lui nu ne va putea atinge niciodată?

Sam – Și iar începem...

Ben – Atunci cea mai mare parte a universului nostru ne va rămâne pentru totdeauna inaccesibilă și necunoscută?

Sam – Sunteți astrofizician?

Alex – Nu, nu cred. Probabil am citit asta pe undeva.

Ben – Aveți lecturi ciudate...

Alex – De data asta, orizontul acela nu-l vom putea depăși niciodată.

Ben – Și cei care s-ar afla de partea cealaltă nu ne vor putea vedea nici ei vreodată.

Sam – Pe scurt, versiunea științifică a lumii de dincolo, adică.

Alex – Da...

Ben – Dar nimic nu spune nici că vom ajunge acolo când vom fi morți.

Sam – Cine știe...

Alex – Știți că aceeași particulă poate fi în două locuri diferite în același timp, în funcție de cine o observă?

Ben – Cam ca adevărul, adică...

Sam – Poftim?

Alex – Nu mai știu cine a spus: „Adevăr dincoace de Pirinei, eroare dincolo.”

Sam – Cel mai rău la citate e când nici nu vă mai amintiți pe cine citați.

Ben – Realitatea e aceeași pentru toți, dar în funcție de cine o privește, poate apărea aici ca adevăr și în altă parte ca iluzie.

Sam – Chiar începeți să-mi dați dureri de cap.

Un timp.

Alex – De ce îmi amintesc ce este orizontul evenimentelor și nu-mi mai amintesc cum mă cheamă?

Ben – Poate că, în apropierea morții, ne amintim doar lucrurile importante.

Sam – Și vi se pare că numele nostru nu e important?

Alex – Numele nostru... e ca un număr care ne e atribuit la naștere. Un număr de securitate socială, sau...

Ben – Numărul unei camere de hotel.

Alex – Numărul camerei folosește mai ales la micul dejun dimineața.

Ben – Micul dejun e cel care ne obligă să ne amintim numărul camerei.

Sam – Și numărul acela ne ajută să găsim camera ca să dormim acolo seara.

Alex – Când plecați definitiv, predați cheia la recepție și uitați numărul...

Sam – Ca să vă pierdeți în mulțimea din transportul în comun.

Ben – Până găsiți o altă cameră într-un alt hotel.

Sam – Sau o altă casă într-un cartier nou.

Ben – Pe o altă planetă...

Alex – Cu un număr nou.

Ben – Și vecini care să ne amintească cine suntem și cum ne cheamă.

Alex – E adevărat, încă de la naștere, mai ales ceilalți sunt cei care decid identitatea noastră. Starea civilă.

Ben – Cam ca particulele despre care vorbeați mai devreme. Cei care ne privesc ne definesc modul de a exista.

Sam – Părinții, mai ales. Familia.

Ben – Ei decid cine suntem.

Sam – Cum ne cheamă.

Ben – Unde locuim.

Sam – Ce limbă vom vorbi.

Alex – Ce religie vom practica.

Ben – Ca să aflați cine sunteți, e suficient să-i întrebați pe ceilalți.

Sam – Pe cei care ne cunosc, cel puțin.

Alex – Și chiar și când am uitat cine suntem și cum ne cheamă, există întotdeauna cineva care n-a uitat și care ne poate spune.

Ben – Chiar și când ne-am pierdut memoria.

Alex – Chiar și când suntem în comă.

Ben – Chiar și când suntem deja morți.

Sam – Până în ziua în care toți cei care ne-au cunoscut au murit și ei.

Alex – Da. În mare parte, nu suntem decât ceea ce ceilalți decid că suntem.

Ben – Și știm abia puțin mai mult despre noi înșine decât știu ceilalți despre noi.

Alex – Uneori chiar mai puțin.

Ben – „Deveniți cine sunteți”, vorba vine... Deveniți cine se așteaptă să fiți, da.

Sam – Un bun enoriaș.

Ben – Un bun cetățean.

Alex – Un bun soldat.

Ben – Cine a spus „Eu este un altul”?

Sam – Nu-mi mai amintesc. Dar mai bine și-ar fi ținut gura.

Ben – Oricum ar fi, ne naștem, murim...

Alex – Și după moartea noastră... ne dizolvăm din nou în masă.

Sam – Când plecăm, nu luăm nimic cu noi, și mai ales nu amintirea faptului că am existat.

Alex – Iar când revenim la viață, ne prezentăm din nou la recepție ca să ni se atribuie un alt număr...

Ben – Un alt eu...

Întineric.

Scena 3

Lumină.

Alex – Oare cât e ceasul...?

Ben – Nicio idee...

Sam – Și ce importanță are? Aveți un tren de prins?

Ben – Sau un avion, poate...

Alex – Aveți dreptate. Dacă suntem morți, nu mai avem nevoie de ceas...

Sam – În orice caz, nu cunosc pe nimeni care să fi cerut să fie înmormântat cu ceasul.

Un timp.

Ben – De data asta îmi amintesc...

Sam – Ce anume?

Ben – Numărul camerei mele!

Sam – La dracu...

Ben – Era 2108.

Sam – A, da...?

Ben – Mă văd ajungând la bufetul hotelului din acel aeroport pentru micul dejun și anunțând cu mândrie paznicului de la intrare: camera 2108.

Sam – Cu mândrie?

Ben – Îmi amintesc pentru că m-am născut pe 21 august. Deci 2108.

Alex – A, da...

Sam – Deci vă amintiți data nașterii.

Ben – Nu, dar îmi amintesc că numărul camerei era data mea de naștere. 2108...

Alex – Din ce an?

Ben – Asta chiar nu... Numărul camerei avea doar patru cifre.

Sam – Asta nu ne spune dacă erați în avion cu noi.

Ben – Totuși, am impresia că da.

Sam – Nu spuneți asta doar ca să ne ridicați moralul, sper...

Ben – Pentru că dacă avionul chiar s-a prăbușit...

Alex – Ce vă face să credeți că erați în acel avion?

Ben – Îmi amintesc numărul locului meu.

Sam – A, da, se poate spune că aveți memorie pentru cifre...

Ben – Îmi amintesc pentru că era numărul 666.

Alex – Credeam că liniile aeriene nu atribuie niciodată numărul 666 niciunui loc.

Ben – Se pare că nu e o regulă absolută. De altfel, o rugasem pe însoțitoarea de zbor să-mi schimbe locul.

Sam – În același timp, să schimbați locul în avion ca să conjurați ghinionul e cam ca și cum ați schimba șezlongul pe Titanic ca să evitați naufragiul...

Alex – Oricum ar fi, locul cu numărul 666 nu v-a purtat noroc.

Sam – Se poate spune chiar că ne-ați adus ghinion...

Un timp.

Ben – Nu mai aud sunetul oxigenul...

Alex – Poate că nu mai e suficient oxigen pentru toată lumea.

Ben – Pe Pământ, vreți să spuneți?

Alex – Sau în spitalul acesta...

Sam – Poate că ne simțim mai bine și nu mai avem nevoie de el.

Alex – Poate că suntem morți și nu mai avem nevoie de el.

Un timp.

Ben – Ați vorbit mai devreme despre Himalaya...

Alex – A, da...?

Ben – Vorbind despre distanța care ne desparte de orizont.

Sam – Și atunci?

Ben – Nu știu... Îmi revine și mie imaginea asta. Noi trei, legați în coardă unii de alții, pe acoperișul lumii.

Sam – Acoperișul lumii?

Alex – Așa i se spune Himalaya, cred.

Ben – Nu vă spune nimic?

Sam – Nu... Absolut nimic.

Ben – La 8000 de metri altitudine, oxigenul se rarefiază.

Alex – Și poate provoca chiar și halucinații...

Sam – Deci acum am fi pe vârful Himalaya...

Alex – Asta ar explica și coarda...

Ben – Coarda...?

Alex – Dacă eram legați în coardă cu el...

Ben – Înțeleg... Poate a căzut și am tăiat coarda care ne lega de el ca să nu fim trași și noi în prăpastie...

Sam – Mulțumesc... Sunteți niște camarazi de nădejde...

Alex – Atunci ar fi singurul dintre noi trei care e cu adevărat mort...?

Ben – Doar dacă nu cumva, până la urmă, ne-a tras totuși cu el în cădere...

Un timp.

Ben – Cum știți când sunteți mort?

Sam – Nu știți.

Alex – A fi mort e ca a fi prost. Nu știi. Pentru ceilalți e greu.

Sam – Parcă am mai auzit fraza asta tâmpită.

Ben – Da, și eu...

Sam – Țasta e destinul nostru. Să repetăm la nesfârșit aceleași prostii ca contemporanii noștri.

Ben – Sau pe cele pe care le repetau deja strămoșii noștri înaintea noastră.

Alex – Fiecare dintre noi are iluzia că e un individ unic, dar care e cu adevărat partea noastră de individualitate?

Ben – Criticăm inteligența artificială, dar nici măcar prostia noastră naturală nu ne aparține cu adevărat. O moștenim de la toți proștii care au fost înaintea noastră și de la toți cei care ne înconjoară.

Un timp.

Ben – Atunci, dacă suntem morți, în curând ni se va atribui un nou număr de cameră.

Sam – De cameră mortuară, vreți să spuneți?

Ben – Mă gândeam mai degrabă la... o identitate nouă. O existență nouă...

Sam – O pagină albă ca să scriem o poveste nouă.

Alex – Conștiință fără amintiri.

Ben – Un calculator cuantic din care au fost șterse toate datele, ca să fie recondiționat înainte de a fi dat altcuiva.

Alex – O să vedem.

Sam – Da, dar când?

Ben – Când vom fi uitat totul, presupun. Când vom fi complet morți.

Sam – Complet morți... Suntem morți sau suntem vii, nu?

Alex – Putem fi ambele în același timp. Ca pisica lui Schrödinger.

Ben – Vreți să vorbiți despre pisicile care au șapte vieți?

Alex – Vorbesc despre acel mister științific și filosofic din inima fizicii cuantice: cât timp nu deschideți cutia în care se află pisica, ea poate fi în același timp moartă și vie.

Sam – N-am înțeles nimic... În afară de faptul că și dumneavoastră începeți să vă repetați...

Ben – Asta spuneți mai devreme. Ceilalți ne definesc identitatea. Nu suntem decât particule elementare ale unei conștiințe colective.

Alex – Și dacă într-o zi nu mai există ceilalți...?

Sam – Nu mai există ceilalți...?

Ben – Când Soarele va înghiți Pământul, peste cinci miliarde de ani, și omenirea va fi dispărut.

Sam – Sau chiar mai devreme... Când omul va reuși să facă de nelocuit singura planetă pe care poate trăi.

Ben – Atunci nu va fi moartea unui om sau a unui miliard de oameni, va fi moartea omenirii. Moartea conștiinței colective.

Alex – Și dacă, așa cum cred unii imbecili, suntem singurele ființe inteligente din univers, ar fi pur și simplu moartea conștiinței.

Sam – Cum să ne imaginăm că această conștiință nu ar renaște undeva, sub o altă formă?

Un timp.

Ben – Îmi revine acum... Nu era un avion, era o navă spațială.

Alex – Eu eram căpitanul.

Ben – Iar eu eram secundul dumneavoastră.

Sam – Eram doar trei la bord.

Ben – Ultimii trei supraviețuitori ai unei omeniri în agonie.

Alex – Puseserăm cursul spre o planetă potențial locuibilă...

Sam – Care s-a dovedit a fi o gaură neagră.

Ben – O eroare de calcul a calculatorului de bord, fără îndoială.

Alex – Sau poate că a făcut-o intenționat.

Sam – Intenționat?

Alex – O inteligență artificială care ar fi vrut să scape definitiv de ce mai rămăsese din omenire.

Ben – Oricum ar fi, când ne-am trezit din lunga noastră hibernare, era deja prea târziu ca să mai scăpăm de atracția acelei găuri negre supermasive.

Alex – Atunci am fi pe punctul de a fi absorbiți de această gaură neagră...

Un timp.

Sam – Totuși rămâne un mister...

Ben – Ce anume?

Sam – De ce aveți locul numărul 666 dacă eram doar trei la bord...?

Alex – Aveți dreptate... Misterul se adâncește...

Sam – Eram în salonul de spital pe punctul de a muri, pe vârful Everestului pe punctul de a cădea într-o prăpastie...?

Ben – Agățați de o plută pe punctul de a se scufunda, încercând traversarea spre o lume mai bună...?

Alex – Într-o navă spațială pe punctul de a fi absorbită de o gaură neagră sau într-un avion pe punctul de a se prăbuși?

Ben – E una sau alta?

Sam – Sau toate deodată.

Alex – Totul se amestecă în capetele noastre.

Sam – Ca apele murdare dintr-o chiuvetă, în vortexul care le trage spre canalizare înainte de marea reciclare.

Ben – Trecuturile noastre.

Sam – Prezenturile noastre.

Alex – Viitorurile noastre.

Ben – Nu mai știm.

Sam – Nu știm.

Alex – Nu știm încă.

Întineric.

Scena 4

Lumină.

Sam – Se pare că orizontul s-a mai apropiat...

Ben – Când ne va ajunge din urmă, vom trece de partea cealaltă.

Sam – Dacă există cu adevărat o parte cealaltă...

Ben – E doar un mod de a vorbi...

Alex – Da... Modurile astea de a vorbi care ne servesc drept gândire de-a gata.

Sam – Limba este o fereastră deschisă spre lume. Dar este și o grilă care ne închide în singura realitate pe care simțurile noastre o pot percepe, pe care mintea noastră o poate concepe și pe care limbajul nostru o poate descrie.

Ben – Atunci ar trebui să inventăm o limbă nouă...?

Sam – Sau tăcem din gură, e și mai simplu. De unde vine nevoia asta de a vorbi ca să nu spunem nimic?

Ben – Animalele se limitează la nevoile elementare. Mi-e foame. Am chef de sex.

Sam – Merită să știm ceva dacă, până la urmă, nu vom ști niciodată totul?

Alex – Dar după ce am început să vorbim, mai putem să ne oprim?

Ben – Cât timp vorbim, înseamnă că nu suntem încă morți.

Alex – Atunci să continuăm să vorbim...

Ben – Până în ziua când cuvintele noastre nu vor mai avea niciun sens.

Sam – Până în ziua când tot ce vom putea spune nu va mai fi decât un citat din ce au spus alții înaintea noastră.

Alex – Și tot ce vom putea face nu va mai fi decât o comemorare a ceea ce alții au făcut deja înaintea noastră.

Ben – Mă tem că ziua aceea a și venit deja.

Sam – Ei bine, eu nu mai spun nimic. Și nici nu vă mai ascult. Acum că nu mai sunt legat, o să merg spre orizontul acesta, oricare ar fi...

Ben – Atunci nu ne vom mai vedea? E păcat, începusem să mă atașez de dumneavoastră...

Sam – Serios?

Ben – Nu. Cred că era tot un mod de a vorbi.

Alex – Poate ne vom revedea, de partea cealaltă. Dar vom fi uitat totul.

Ben – Și nu ne vom recunoaște.

Sam – Toate legăturile care ne leagă de ceilalți se vor fi desfăcut.

Alex – Va trebui să legăm altele noi. Ca să încercăm să existăm din nou. Într-o altă omenire.

Ben – În cel mai bun caz, dacă ne vom revedea cândva, vom avea o ciudată senzație de déjà-vu...

Sam – Atunci nu vă spun la revedere...

Sam se pregătește să înainteze spre marginea scenei.

Ben – Stați! Vin și eu cu dumneavoastră...

Sam nu pare încântat.

Sam – Sunteți sigur...?

Alex – Și eu... Nu o să rămân singur aici... ca un prost.

Ei iau legăturile cu care fusese legat Sam și se leagă unii de alții, legați în coardă.

Sam – Atunci totul e spus.

Ben – E sfârșitul Istoriei.

Alex – Al acesteia, cel puțin...

Sam – Să mergem împreună spre acest orizont strălucitor.

Ben – Legați în coardă... și mână în mână. Pentru acest mare salt în necunoscut.

Sam – Sperând că acest orizont duce spre o lume nouă.

Ben – O lume mai bună.

Alex – Sau poate e aceeași ca aceasta.

Ben – Poate că universul nostru nu e, până la urmă, decât o șosetă veche pe care o întoarcem la infinit.

Alex – La fiecare întoarcere, interiorul devine exteriorul. Dar e mereu aceeași șosetă.

Sam – Măcar vom fi uitat totul.

Ben – Și ne vom putea mira din nou că suntem în viață.

Se apropie de public privind în depărtare, ca și cum s-ar pregăti să sară în sală. Dar Sam se oprește și ceilalți odată cu el.

Sam – O să râdeți, dar de data asta chiar mi se pare că văd venind ceva la orizont.

Ben – Ah, da, și eu.

Sam – Sau mai degrabă pe cineva...

Alex – Un bătrân cu barbă și un mănunchi de chei?

Sam – Cu barbă, da. Cu câte un bidon de benzină în fiecare mână...

Toți privesc orizontul.

Ben – Deci asta era, până la urmă? Nu era o metaforă...

Alex – Am rămas în pană în mijlocul nimicului, iar unul dintre noi a plecat să caute benzină...

Ben – Parcă îmi amintesc că la început eram patru.

Alex – E adevărat că în deșert vezi și miraje...

Ben – Și insolația poate să provoace delir...

Sam – Atunci ar fi doar o altă halucinație...?

Alex – Oricum, se pare că mai vin niște evenimente la orizont...

Ben – Și atunci ce facem?

Alex – Ne-a mai rămas existența.

Sam – Să vedem ce iese cu puțină benzină.

Lumina începe să scadă treptat.

Ben – Ah, cred că și bateria a ajuns la capăt...

Alex – Da... Farurile sunt pe cale să se stingă.

Sam – Din păcate, nu-l vom vedea niciodată pe Salvatorul nostru sosind.

Alex – Să păstrăm totuși speranța.

Ben – Aveți dreptate... Doar credința mântuiește...

Sam – Încă o formulă gata făcută...

Ben – Da...

Muzică de circumstanță (eventual muzică sacră) în timpul fade-out-ului.

Întuneric.

Sfârșit.

Autorul

Jean-Pierre Martinez este un dramaturg francez de origine spaniolă, al cărui parcurs atipic i-a conturat o voce artistică unică. Având o formare academică solidă, el deține diplome în economie și marketing (Sciences Po), literatură spaniolă și engleză (Sorbonne), lingvistică și semiotică (École des Hautes Études en Sciences Sociales), precum și scenaristică (Conservatoire Européen d'Écriture Audiovisuelle).

De-a lungul carierei sale variate, a fost baterist în trupe rock, semiolog în publicitate, scenarist de televiziune, profesor de limba franceză la o universitate din Texas și formator de scenariști la Paris. Astăzi, piesele sale sunt jucate pe cinci continente.

Susținător fervent al independenței dramaturgilor, Jean-Pierre Martinez a făcut alegerea îndrăznească de a oferi gratuit toate piesele sale companiilor de teatru, prin intermediul site-ului său. Traduse în peste douăzeci de limbi, aceste opere au ajuns la trupe emergente și comunități unde teatrul este un instrument al schimbării sociale. Astăzi, piesele sale sunt studiate în școli și universități din Franța și din întreaga lume, consolidându-și astfel impactul cultural.

Cu 121 piese de teatru scrise până în prezent, Martinez construiește un univers teatral unic și captivant. Amestecând cu măiestrie genurile, stilul său este adesea comparat cu cel al marilor dramaturgi francezi de comedie, precum Feydeau și Courteline, având totodată o notă de absurd în stilul lui Ionesco. Deși ancorate în realitatea cotidiană, piesele sale tind adesea spre fantastic și suprarrealism, fiind animate de dialoguri naturale și pline de forță.

Expertiza sa în naratologie și scenaristică se reflectă în construcția solidă a intrigilor, pline de răsturnări de situație neașteptate. În multe dintre operele sale, Martinez abordează critica socială prin caricatură și parodie, prezentând personaje atât victime ale normelor sociale, cât și complici la perpetuarea acestora. Această dualitate amintește de spiritul satiric al lui Molière, combinând critica acidă cu profunzimea umană.

Pentru Jean-Pierre Martinez, teatrul este mai mult decât divertisment – este un spațiu de reflecție și acțiune. Comedia devine un instrument puternic de apărare a valorilor universale, precum libertatea, egalitatea și echitatea.

Dincolo de umor, piesele sale pun în discuție teme actuale esențiale, precum: apărarea laicității, amenințările la adresa democrației, ascensiunea populismului și a extremismului, provocările ecologice ale omenirii.

Prin utilizarea umorului și a meta-teatralității, Martinez explorează rolurile actorilor, ale publicului și ale teatrului în sine. Această abordare adaugă profunzime lucrărilor sale, asigurându-le un impact larg, fără a compromite accesibilitatea. Angajamentul său de a crea piese inteligente, dar accesibile demonstrează relevanța continuă a teatrului în societatea contemporană.

Jean-Pierre Martinez promovează un teatru popular în cel mai autentic și nobil sens al cuvântului: captivant, dar fără a fi simplist, ireverențios, dar fără vulgaritate, angajat social, dar fără a deveni moralizator. Piesele sale continuă să inspire și să distreze publicul din întreaga lume.

Acest text este protejat de legile dreptului de autor.

Încălcarea intenționată a drepturilor de autor constituie o infracțiune și poate fi investigată, putând duce la o pedeapsă maximă de până la 3 ani de închisoare și o amendă de 300.000 EUR.

Toate piesele lui Jean-Pierre Martinez sunt disponibile pentru descărcare gratuită pe site-urile sale. Cu toate acestea, orice reprezentatie publică, fie ea profesionistă sau amatoră, necesită o autorizare prealabilă din partea autorului.

Pentru a contacta Jean-Pierre Martinez și a solicita permisiunea de a pune în scenă una dintre operele sale:

<https://comediatheque.net/>
<https://jeanpierremartinez.net/>

Avignon – Februarie 2026

© La Comédiathèque

Piesă disponibilă pentru descărcare gratuită